



Universiteit
Leiden
The Netherlands

De tip naar het onbekende: het politieke denken van Jouke de Vries

Jong, H. de

Citation

Jong, H. de. (1990). De tip naar het onbekende: het politieke denken van Jouke de Vries. *Bestuurskundige Berichten*, 5(2), 12-13. Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233343>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233343>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

De tip naar het onbekende

Het politieke denken van Jouke de Vries

"In '26 was Masman z'n strikje begonnen, met de legendarische Louis de Vries op trompet. Muzikale familie, die van De Vries. Had je naast Louis, die de beroemdste was, nog Jack op blaas-en contrabas en zuster Clara, die knap hete trompet moet hebben geblazen in damesorkesten met Annie van 't zelfde, alias Annie the same, die de Altsax bediende."

J.A. Deelder

Henk de Jong

Een landbouwminister vertrekt juist voordat hij weggestuurd zal worden. Een half etmaal na de bekendmaking dat Gerrit Braks zal opstappen, slaat politicoloog dr. J. de Vries te Leiden, die niets met de muzikale familie te maken heeft, met beide handen op zijn bureau. "Ik heb het gezegd hè!? Die socialistenvan maken altijd op de een of andere manier stennis rond landbouw." Sfeerbedervende elementen heette het in het proefschrift van De Vries uit 1989. Bart Tromp merkte in een bespreking van de dissertatie in Het Parool al op dat de jofele Fries vooral belangstelling heeft voor de domheden en ondoordachtheden van de Partij van de Arbeid: Mooi, mooi, mooi.

Als we de eerste reactie van De Vries op de affaire Braks als de beste zien, in combinatie met de theorie van de uiterste noodzaak van Daudt, dan zal de PvdA de langste regeerperiode voor de komende acht jaar al weer achter de rug hebben. Immers olie en landbouw betekent crises. De toekomst zal het leren.

"Jacques de Kadt werd op 30 juli 1897 geboren in het Noord-Brabantse Oss. Hij was de derde zoon van Roelof de Kadt en Bertha Koppen, die in 1894 hun huwelijk in de synagoge te 's Hertogenbosch hadden laten

inzegenen." Een fragment uit het enige boek dat in de rugzak mee mocht met vakantie de afgelopen zomer. Een boek over een intellectuele driftkikker die menselijke domheid wilde uitschakelen door de leiding aan de maatschappelijke ontwikkelingen over te laten aan elitedenkers. Jacques de Kadt was publicist en politicus van linkse snit die dwars tegen bestaande opvattingen inging en zijn gelijk vaak met de tijd moest zien komen. Zijn politieke denken wordt fraai beschreven in 'De tocht naar het onbekende, het politieke denken van Jacques de Kadt' door Ronald Havenaar.

Een serieuze bespreking van het boek op deze plaats op dit moment zou alles te maken hebben met tangen en varkens. Goed begrip van een halve eeuw complexe politieke ontwikkelingen, is slechts mogelijk na lezing, herlezing en discussie.

Jouke de Vries werd eind september 1960 geboren in het Friese Rauwerderhem, thans gemeente Boarnsterhim. Zijn bestuurskundige basis legde hij jaren later bij een oogarts in Sneek. "Die arts testte mijn gezichtsvermogen met een apparaat, waarin hij een groot aantal lenzen liet roteren waarbij hij zo nu en dan de vraag stelde: 'Is dit beter of dat?'. Ik zag eigenlijk nooit iets maar toch waren mijn glazen altijd van redelijke kwaliteit." (BB, april 1989) Moeten we hieruit concluderen dat de Fries de prachtige perspectieven of heuristieken die de bestuurskundige theorieën verschaffen, niet heeft begrepen maar toch succesvol weet toe te passen? Zoals hij Edelman en Heclo bijvoorbeeld in zijn proefschrift gebruikte?

Ik geloof het niet. Juist het doorgronden van theorieën, afwegen, verkondigen, vragen of het goed is en opnieuw ermee aan de slag gaan, is wat hem typeert. De Vries gebruikt vaak de hersenen en ogen van anderen, zonder direct hun theorieën erbij te betrek-

ken. Heftige inleving in personen is hem niet vreemd. Welke student heeft niet via het college 'Inleiding Bestuurskunde' of 'Bureaucratie' van de gebilde docent vernomen welk een leven Frans Kafka heeft moeten doormaken? "Wie kann ich denn verhaftet sein? Und gar auf diese Weise?" ... "Solche Fragen beantworten wir nicht ... Sie führen sich ärger auf als ein Kind. Was wollen Sie denn? Wollen Sie Ihren Grossen, verfluchten Prozess dadurch zu einem raschen Ende bringen? ... Wir sind niedrige Angestellte ... die mit Ihrer Sache nichts anderes zu tun haben, als dass sie zehn Stunden täglich bei Ihnen Wache zu halten und dafür bezahlt werden". De verschijnselen van bureaucratisme krijgen vorm in een Kafkaïaanse leefwereld. Wat te denken van het conflict dat Max Weber met zijn vader had vlak voor diens overlijden. 'The frozen one' vertelt het zijn studenten.

Een poging van De Vries om zelf te komen tot een heuristisch kader via onder andere Weber, Public Choice, Merton, Crozier en Lipsky is naar mijn weten nog niet gelukt. Een aanzet daartoe is gegeven in een van de colleges Bureaucratie. Studenten meldten zich

echter na uitnodiging niet aan om samen met de intellectueel i.o. een werkgroepje te vormen om 'de grote idee' uit te werken.

"De geringe waardering die De Kadt tijdens de laatste periode van zijn leven voor zijn werk kreeg, was niet alleen het gevolg van veranderde tijdsgeest. Zelfs in de jaren dat zijn opvattingen gretig aftrek vonden in de invloedrijke regeringspartij die de PvdA toen was, werd zijn populariteit nooit groot."

Overeenkomsten tonen tussen De Vries en De Kadt is niet de bedoeling. Wel is er een relatie tussen de twee. Het politieke denken van De Kadt fascineert de Fries enorm. Hij prijst het boek van Havenaar graag met veel enthousiasme aan. Er zit toch muziek in die jongen!

De Vries, gaarne hier de volgende BB weer jouw befaamde boekbespreking. Niemand neemt het je kwalijk dat je niet publicitair monogaam bent. Blijf je achterban Trouw!

Havenaar, R., De tocht naar het onbekende, Het politieke denken van Jacques de Kadt, uitgeverij G.A. van Oorschot, Amsterdam, 1990. Ongeveer Fl 50,-

Goede voorbeelden doen volgen?

Misschien slaan we de plank volledig mis maar het wordt volgens ons de student nogal eens aangerekend te weinig interesse te hebben in zijn/haar studie, in ons geval bestuurskunde. Een oud spreekwoord luidt: "Wie de bal kaatst kan hem terug verwachten". Schitterden, op de laatste Landelijke Bestuurskunde Dag (LBD), de docenten van de vakgroep bestuurskunde niet door afwezigheid? Wij hebben ze in ieder geval niet gezien.

Daar zijn twee mogelijke verklaringen voor te geven.

Ten eerste zijn ze erg druk met de studie bestuurskunde in Leiden. Ten tweede zou het gerucht dat bestuurskunde aan het dood-

bloeden, is wel eens meer waarheid kunnen bevatten dan aangenomen wordt. Het eerste zal wel waar zijn gezien de grote opkomst op de LBD '90 in Twente. Tot slot een tip aan toekomstige LBD-commissies: misschien is het verstandig in het vervolg in ieder geval een spreker uit Leiden uit te nodigen.

Vriendelijke groet,

Het JagersJong en De Kruik.

P.S. Weten vrouwen eigenlijk niets van besturen?